

Onder professoren (W. F. Hermans)

© havovwo.nl (okt 2002)

Titelgegevens:	Willem Frederik Hermans, Onder Professoren, 2 ^e druk, Uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam, 1975
Jaar van eerste druk:	Eerste druk 1975
Aantal pagina's:	1425 pagina's
Indeling:	Het boek heeft 19 (ongenummerde) hoofdstukken, elk voorzien van een titel, en een nawoord geschreven door de denkbeeldige Prof. Dr. B.J.O. Zomerplaag.
Motto:	geen motto

Samenvatting

Professor Dr. Rufus Dingelam, hoogleraar in de technische scheikunde krijgt de Nobelprijs voor de Scheikunde, voor een uitvinding die hij twintig jaar geleden heeft gedaan: de stof Alicodrin, onder andere goed voor de witte was en de potentie van oude mannen. Zijn buurman bij het buitenhuisje geeft hem en zijn vrouw Gré een haan cadeau, die ze besluiten te houden als huisdier. Ondertussen is het nieuws ook bekend op de universiteit in Groningen. Uit de gesprekken die de professoren met elkaar hebben, blijkt dat niemand Dingelam mag (hij is toch een vakidoot), maar dat ze de Nobelprijs zien als een goed teken voor het imago van de universiteit. Bovendien willen ze met dit nieuws extra geld van de regering krijgen. Een stel studenten wil gaan protesteren om dingen te eisen die onmogelijk ingewilligd worden, nu zullen ze namelijk toch wel publiciteit krijgen. Als enkele professoren dit te horen krijgen (de studenten willen het laboratorium van Dingelam bezetten), lassen ze een extra vergadering in zonder Dingelam. Dingelam's vijand en collega Tamstra is er wel bij. Die avond komen er enkele professoren en hun vrouwen bij Dingelam en Gré op bezoek (na eerst nog uitgebreid geroddeld te hebben over de twee). Met zijn allen gaan ze naar een seksclub waar ze Tamstra tegenkomen, dus ze gaan snel weer weg.

Als Dingelam de volgende dag bij zijn laboratorium aankomt, is dat bezet door studenten. Iedereen verdenkt Dingelam ervan dat hij de politie erbij geroepen heeft, terwijl Tamstra zich solidair heeft verklaard met de studenten. Dingelam vindt de situatie natuurlijk helemaal niet leuk (hij mag van de studenten geen formulieren ophalen uit zijn kantoor en ondertussen verscheuren zij papieren die ze uit zijn kapotgeslagen raam gooien) en wil weg. Hij kan meerijden met Gonnie, de vrouw van een professor waar Dingelam stiekem een oogje op heeft. De volgende dag wordt Dingelam gehuldigd in de aula. Maar omdat de studenten een rookbom naar binnen hebben gegooid, breekt er paniek uit en gaat de huldiging niet door. Thuis aangekomen ontsnapt de haan als twee studenten iets komen vragen en Gré is helemaal in paniek als ze hem gaan zoeken maar niet kunnen vinden. Op advies van een goede vriend (die psychiater is), gaan ze op vakantie naar Monaco. Daar komen ze tot rust en er heerst eindelijk weer een goede sfeer tussen de twee. Even later bellen de twee studenten weer aan met de doodgereden haan van Roef (Dingelam) en Gré in een pan (verwerkt tot een lekker gerecht). Omdat Dingelam en Gré in Monaco zijn, moet Gonnie de pan aannemen.

Thema

Het boek heeft als voornaamste thema de verziekte universitaire maatschappij. Het boek vertelt dat er toch ook een soort van corruptie en afgunst op universiteiten is. Ook verwijst het boek naar 'het wereldje van professoren', en de persoonlijke afrekening van Hermans met de Rijksuniversiteit van Groningen. Bovendien laat het boek zien dat het geen zin heeft om te streven naar iets, want je zult het nooit volledig bereiken (in dit geval de 'vakidoot' Dingelam, die zelfs met de Nobelprijs nog niet gelukkig kan worden, geen doorlopend onderzoek kan doen in zijn laboratorium, en al helemaal geen echt gemeende eer krijgt).

Onder professoren (W. F. Hermans)

© havovwo.nl (okt 2002)

Titelverklaring

“Onder professoren” verwijst naar het wereldje van de professoren. Het verwijst ook naar de uitdrukking ‘onder elkaar’, wat meestal betrekking heeft tot het gedrag van mensen als ze met een groepje zijn waar ze zich kunnen uiten over andere mensen. Het verwijst eigenlijk naar het roddelen van mensen. In het boek wordt duidelijk dat professoren ook roddelen en wel eens ‘onder elkaar’ zijn.

Tegelijkertijd kan de titel worden opgevat als een persoonlijke afrekening van Hermans. Hij zou het boek dan geschreven hebben voor andere professoren, als een verhaal dat ‘onder de professoren’ moet blijven, zodat Hermans geen schuld kan krijgen dat hij dit verhaal ook aan ‘het gewone publiek’ vertelt. Deze laatste titelverklaring zal echter niet de bedoeling van Hermans zijn geweest.

Eigen mening

Ik vind het boek ‘Onder Professoren’ absoluut geen goed boek. Het boek is nu, 27 jaar na dato, niet meer vernieuwend en interessant, omdat het hier gaat om een persoonlijke afrekening. Er is geen sprake van goed of origineel taalgebruik, en zelfs het verhaal is niet interessant. Omdat het boek een persoonlijke afrekening is van W.F. Hermans, heeft het ook nog niet eens een opmerkelijke gedachte achter het verhaal.

Het taalgebruik in het boek is simpel, mede dankzij personen als Gré en Gonnie, simpele vrouwen van de professoren. Zelfs de taal die de professoren onderling spreken, is niet erg intellectueel. Dit zou juist het vernieuwende aspect van het boek moeten zijn, maar deze betovering over de maatschappij is al lang uitgewerkt. Ook is er geen ruimte voor variatie in het verhaal gelaten. Alles speelt zich af in een paar dagen, rond dezelfde plaats (behalve Monaco op het einde, maar daar krijgt de lezer ook niet veel over te weten), en over hetzelfde gezeur van de professoren (en hun vrouwen),

Het boek is wél realistisch geschreven, natuurlijk dankzij het feit dat Hermans zelf werkzaam is geweest bij een universiteit, maar ook dat kan het verhaal niet interessant maken. Er moet toegegeven worden dat Hermans er wel in is geslaagd om de wereld van de professoren onder het ‘gewone’ publiek duidelijker te maken. Toen het boek pas uit was, moet de lezer er zeker wel iets van geleerd hebben, maar nu kan het boek de lezer toch nauwelijks nog wat bij brengen: wie roddelt er tegenwoordig niet?

Er blijft bovendien redelijk veel afstand tussen de lezer en de hoofdpersonen. Er is nauwelijks identificatie mogelijk, waardoor het boek niet ‘lekker wegleeft’, en ook absoluut niet meeslepend is. Ook is er veel afstand dankzij de stijl van de auteur: geen duidelijke en overweldigende gevoelsbeschrijvingen, waardoor er nauwelijks medeleven voor de personen in het verhaal ontstaat.

Kortom: een boek om nooit meer naar om te kijken en meteen weer te vergeten.